

بررسی ضرایب هم ارزی کاربری های خدمات رفاه عمومی در جذب سفرهای شهری (مطالعه موردی : شهر ساری)

غلامعلی بهزادی¹ ، سید محمود میثاقی² ، محمد حسین زال نژاد³

1- استادیار، دکتری راه و ترابری، عضو هیئت علمی دانشگاه شمال،
Ga.behzadi@yahoo.com

2- کارشناس ارشد شهرسازی، عضو هیئت علمی دانشگاه مازندران، M.misaghi@umz.ac.ir

3- کارشناس ارشد برنامه ریزی حمل و نقل، دانشگاه شمال، Mh.zalnezhad@gmail.com

چکیده

برآورد تعداد سفرهای جذب شده توسط کاربری های خدمات رفاه عمومی شهری و نحوه ارتباط آن با مشخصه های کاربری زمین، یکی از موضوعات اساسی در برنامه ریزی حمل و نقل شهری می باشد. لذا جهت قیاس و تحلیل مناسب سفرهای جذب شده به کاربری های شهری از ضریب جذب سفر یا شدت جذب سفر در واحد سطح کاربری استفاده می-شود که به عنوان ضرایب هم ارزی کاربری در جذب سفر شناخته می شود. اهمیت ضرایب هم ارزی کاربری در مطالعات پارکینگ، برنامه ریزی کاربری زمین، مکانیابی کاربری، پیش بینی تقاضای سفر و عارضه سنجی ترافیکی احداث کاربریهای جدید ضرورت مطالعه را نشان می دهد. در این تحقیق، کاربری های آموزشی، تجاری، پارک، بهداشتی و درمانی شهر ساری به عنوان موضوعات مورد مطالعه تعیین شده است. جهت گردآوری اطلاعات از مطالعات طرح جامع ساری (شامل مطالعات مبدأ - مقصد و مطالعات کاربری زمین) و همچنین آماربرداری میدانی نگارندگان از کاربری های شهری استفاده گردید. به منظور تجزیه و تحلیل اطلاعات، ضرایب جذب سفر حاصل از مطالعات طرح جامع، مطالعات مبدأ - مقصد و نمونه برداری برای هر کاربری مورد بررسی قرار گرفته و با برآورد میزان جذب سفر از مطالعات مبدأ- مقصد و محاسبه مساحت کاربری ها از نقشه های شهر در سیستم GIS، شدت جذب در واحد سطح برای هر ناحیه ترافیکی محاسبه گردید که با برآورد حاصل از مطالعات ترافیک طرح جامع بررسی شده است. مناسب بودن ضرایب هم ارزی کاربری های شهر ساری در مقیاس کل شهر و وابستگی ضریب جذب سفر کاربری به سطح عملکرد آن و رده عملکردی معبر مجاور از نتایج تحقیق می باشد.

واژه های کلیدی: ضرایب هم ارزی، جذب سفر، کاربری زمین، مبدأ - مقصد، خدمات رفاه عمومی شهری.

1- مقدمه

برنامه ریزی شهری سیستمی است که از عناصر و اجزایی مرتبط مانند برنامه ریزی حمل و نقل و برنامه ریزی کاربری زمین تشکیل شده است. از یک سو می توان کاربری زمین و حمل و نقل را دو زیرسیستم از سیستم پیچیده شهری تعریف کرد که نه تنها هر کدام دارای اجزای بسیار می باشند، بلکه ارتباط قوی و پیچیده ای نیز بین این دو و اجزایشان برقرار است که میزان و شدت تأثیرات آنها بر یکدیگر کاملاً مشخص و واضح نیست [1]؛ و از سویی دیگر، از زیرمجموعه نقش های مهم